

POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI

autorka práce: Veronika Štěpková
téma práce: EU a migrační krize 2005/2006 v Maroku
autor posudku: PhDr. et Mgr. Kryštof Kozák, PhD., Institut mezinárodních studií, FSV UK
datum: 5. června 2011

Předložená práce Veroniky Štěpkové se zabývá aktuálním tématem kontroly migračních toků na hranicích Evropské unie. Základní otázkou práce je, nakolik efektivní je tzv. politika externalizace migrace, kdy Maroko jako nečlenská země EU přebírá část zodpovědnosti za kontrolu vnějších hranic EU. Na začátku práce autorka vymezuje hlavní konceptuální přístupy k problematice migrace a širší kontext migrace z Maghrebu do Evropy. Poté následuje kapitola, která popisuje kritické události z let 2005 a 2006, jež vyvolaly potřebu řešit problém ilegální imigrace v oblasti severní Afriky. Klíčovou částí práce je pak další kapitola, která představuje koncepční řešení přijaté Evropskou unií a Marokem, a popisuje jeho důsledky. Autorka pak dochází k jasnému závěru, že přijaté řešení bylo sice politicky pro EU atraktivní, nicméně přineslo i řadu negativních jevů, které ve svých důsledcích politiku externalizace kontroly migračních toků značně problematizují a je třeba hledat jiná řešení.

Celkově je práce podrobně zpracovanou studií k aktuálnímu a vysoce relevantnímu tématu. Z metodologického hlediska je přínosem jasně vymezená výzkumná otázka, na kterou se práce snaží odpovědět. Vnitřní struktura práce je rámcově v pořádku, vzhledem k celkové koncepci však mohlo být přehlednější věnovat důsledkům přijaté politiky samostatnou kapitolu. Práce se zabývá relativně krátkým časovým obdobím po přijetí politiky externalizace kontroly migračních toků, z hlediska základní výzkumné otázky by bylo zajímavé zkoumat i střednědobý horizont přijímané politiky, který je z hlediska celkového výsledku relevantnější. Důležité je z tohoto pohledu i jak se dokázalo Španělsko vyrovnat se zvýšenou imigrací na Kanárské ostrovy, i když to už by bylo nad vymezený rámec práce. Autorka přes svoji odůvodněnou kritiku přijatého řešení nenabízí alternativní přístupy, respektive je lze spíše tušit mezi řádky.

Z obsahového hlediska je práce velmi kvalitně zpracovaná, autorka použila relevantní zdroje a dokázala obsáhnout velmi komplexní problematiku kontroly migračních toků. Trochu zavádějící

je podkapitola věnovaná působení UNHCR v Maroku, kdy by bylo třeba lépe vysvětlit vazby na základní téma práce, navíc autorka sama přiznává, že dostupné zdroje nedávají dostatečné možnosti pro adekvátní analytické zhodnocení. Práce sice obsahuje kritiku literatury, nicméně všichni uvádění autoři patří spíše k liberálnímu křídlu analytiků zabývajících se touto problematikou, porovnání s autory podporujícími oficiální restriktivnější politiky EU a jejich argumenty by práci jistě obohatilo. Autorka se také dostatečně nevypořádala s cynickým argumentem, že zvyšováním nebezpečnosti přechodu hranic jsou potenciální migranti odstrašováni od rozhodnutí migrovat, které je bohužel základem řady restriktivních opatření v této oblasti nejen v evropském kontextu. Zastánci tohoto přístupu pak budou považovat postup EU i Maroka za efektivní, neboť ve výsledku migrační tok ztížil a učinil mnohem nebezpečnější. Velmi přínosná je naopak kritická analýza role Maroka, které de-facto za peníze z EU a za jejího tichého souhlasu nakládá s imigranty tak, jak by si to členská země EU nemohla s ohledem na rétorický důraz na ochranu lidských práv dovolit.

Práce je po formální stránce na vysoké úrovni. Autorka píše srozumitelně a výstavba textu má zpravidla logickou strukturu. Na některých místech by bylo možné stylistiku ještě vylepšit, práce obsahuje například miniaturní odstavce, které by bylo možné významově spojit. Na práci se španělskými prameny odkazuje nepřesné označení La Haye na str. 50, má se zřejmě jednat o město Haag. Odkazy jsou pečlivě zpracovány, práce obsahuje i odkazy na články z tisku, které vhodným způsobem doplňují odbornou literaturu.

Celkově se jedná o velmi důkladně zpracovanou bakalářskou práci, která se zabývá dopady konkrétních změn v evropské imigrační politice a vyvozuje z analýzy relevantní závěry. Splňuje formální a technické požadavky kladené na bakalářskou práci, proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **výborně**. Práce je po redakčním zkrácení způsobilá k publikaci v případném sborníku studentských prací.

Při obhajobě navrhuji položit následující otázky: Jak je politika externalizace kontroly migračních toků hodnocena dnes? Jak se dále vyvíjí spolupráce Evropské unie a Maroka? Vedla politika externalizace kontroly migračních toků k celkovému snížení počtu migrantů směřujících do Evropy?